

Datum van inontvangstneming : 10/07/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-345/25 – 1

Zaak C-345/25 [Grixta] ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 mei 2025

Verwijzende rechter:

Qorti tal-Appell (Malta)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 april 2025

Verzoekende partijen:

CK, als gevolmachtigde van CD,

Capital Resources Limited

Andere partijen bij de procedure:

Afdeling rechtsgedingen van de Staat Libië als vertegenwoordiger
van de Staat Libië

Onbekende erfgenamen van BC

QORTI TAL-APPELL (rechter in tweede aanleg, Malta)

[...]

Terechzitting van maandag 28 april 2025

Nummer: 1

Dossiernummer: 814/2014/1 NC

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

Beslissing houdende een prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in de procedure aanhangig bij de Qorti tal-Appell (rechter in tweede aanleg, Malta) tussen:

AB in zijn hoedanigheid van bijzonder gevolmachtigde van de Afdeling rechtsgedingen van de Staat Libië als vertegenwoordiger van de Staat Libië

tegen

SM en SP die bij besluit van 9 oktober 2014 zijn benoemd tot procesgevolmachtigden ter vertegenwoordiging van de onbekende erfgenamen van BC [...],

en advocaat CK die bij besluit van 27 februari 2015 de onderhavige zaak heeft overgenomen in zijn hoedanigheid van bijzonder gevolmachtigde van CD, als een van de vermoedelijke erfgenamen van BC, [...]

en

Capital Resources Limited (C50047) voor alle belangen die zij heeft of kan hebben in de onderhavige procedure en, bij memorie van 20 maart 2015, advocaat CK die de onderhavige zaak heeft overgenomen in de naam van Capital Resources Limited als procesgevolmachtigde

- 1 Partijen in deze civiele zaak zijn de Staat Libië als verzoeker en de volgende verwerende partijen: (a) de door de rechter aangestelde procesgevolmachtigden inzake de nalatenschap van BC, (b) de gevolmachtigde voor de moeder van de overledene als een van zijn vermoedelijke erfgenamen, en (c) Capital Resources Limited (C50047), een op Malta geregistreerd vennootschap.
- 2 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 1, lid 1, van verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (Rome II) (PB 2007, L 199, blz. 40).

Aard van de procedure

- 3 Met deze procedure die de Staat Libië op 17 september 2014 bij de Qorti Ċivili, Prim'Awla (burgerlijke rechter, eerste kamer, Malta) heeft ingeleid, verzoekt Libië om (i) een verklaring dat de activa van de overledene die zich op Malta op zijn naam of op naam van derden bevinden in strijd met de Libische wetgeving worden gehouden en daarom aan de Staat Libië dienen te worden teruggegeven,

en (ii) een machtiging om de aandelen in de verwerende vennootschap Capital Resources Limited (C50047) aan de Staat Libië over te dragen.

- 4 De procesgevolmachtigden hebben geantwoord dat zij geen kennis hebben van de feiten en zich het recht voorbehouden om, zodra zij de feiten kennen, een onderbouwde memorie van antwoord in te dienen.
- 5 Advocaat CK die CD vertegenwoordigt, betoogt als volgt:

- (i) „de rechter heeft geen bevoegdheid op grond van artikel 742 van hoofdstuk 12 [van het Maltees wetboek inzake rechterlijke organisatie en burgerlijke rechtsvordering];
- (ii) bewezen moet worden dat de gevolmachtigde van de Staat Libië naar behoren bevoegd is;
- (iii) bewezen moet worden dat verzoeker te allen tijde de status van een staat had; is dit niet het geval, dan moet verweerder nomine worden ontslagen van de naleving van het vonnis;
- (iv) de bewijslast volgens de Libische wetgeving rust op verzoeker nomine;
- (v) de vordering is verjaard op grond van artikel 2153 van [hoofdstuk 16 van de Maltese burgerlijk wetboek];
- (vi) ten gronde betwisten verwerende partijen dat de overledene op onwettige wijze vermogen heeft verworven;
- (vii) tussen de onderhavige procedure en het vonnis dat het Hooggerechtshof (Handelsrechtbank) op 9 maart 2012 heeft gewezen in de zaak Staat Libië en Capitana Seas die de overledene niet betreft, bestaat geen verband;
- (viii) elke bewering moet bewezen worden en de vorderingen van de Staat Libië zijn feitelijk en rechtens ongegrond;”

- 6 Dezelfde middelen zijn aangevoerd door de verwerende vennootschap.
- 7 Bij vonnis van 23 oktober 2017 heeft de rechter in eerste aanleg de eerste drie middelen van de advocaat CK nomine afgewezen.
- 8 Vervolgens heeft de rechter in eerste aanleg op 28 juni 2022 met betrekking tot de overige door verzoeker nomine aangevoerde middelen en vorderingen in zijn eindvonnis geoordeeld als volgt:

„1. Verwerpt het vierde (4) en vijfde (5) middel van advocaat CK nomine en verwerpt eveneens diens overige middelen, waarover nog niet is beslist, voor zover verenigbaar met dit vonnis;

2. *Verwerpt de middelen van de procesgevolmachtigden, advocaten SM en SP;*

3. *Wijst alle vorderingen van verzoeker nomine in de beëdigde dagvaarding toe en beveelt de teruggave van de activa die in naam van BC of in naam van derden worden gehouden en zich op Malta bevinden aan de Staat Libië, waarbij nader wordt bepaald als volgt:*

- *met betrekking tot de derde (3) vordering wijst de rechtbank DE, een registeraccountant, aan om alle noodzakelijke maatregelen te nemen ter uitvoering van dit vonnis, en*
- *met betrekking tot de vierde (4) vordering wijst de rechtbank advocaat EF aan ter vertegenwoordiging van mogelijk in gebreke blijvende schuldenaren en als gemachtigde ter zake van enige relevante overeenkomst [...]*

[...]”

9 Bij verzoekschrift van 21 juli 2022 heeft verweerder CK nomine hoger beroep ingesteld tegen deze twee vonnissen en de rechter in eerste aanleg verweten:

1. het eerste middel, ontleend de onbevoegdheid van de Maltese rechter om de zaak te behandelen, te hebben afgewezen;
2. het middel, ontleend aan de verjaring van de zaak overeenkomstig artikel 2153 van het burgerlijk wetboek te hebben afgewezen;
3. de vorderingen van verzoeker te hebben toegewezen door toepassing van [twee Libische wetten:] wet nr. 10 van 1973 (Purge Law) (hierna: „zuiveringswet”) en wet nr. 3 van 1986;
4. Libische strafwetten te hebben toegepast waarop verzoeker nomine zich voor de gevraagde verklaring voor recht heeft beroepen, en het Libische recht op onjuiste wijze te hebben uitgelegd en toegepast op de feiten van de zaak.

10 Gelet op het voorgaande heeft verweerder CK nomine de Qorti tal-Appell verzocht:

„het vonnis van 23 oktober 2017 van de Qorti Ċivili, Prim’Awla in het geding tussen voornoemde partijen, waarbij het door advocaat CK nomine aangevoerde middel inzake onbevoegdheid is afgewezen, te wijzigen na hetzelfde door advocaat CK nomine aangevoerde middel inzake onbevoegdheid te hebben toegewezen, en hem derhalve te ontslaan van de uitvoering van het vonnis, bij gebreke waarvan, en subsidiair, [...] het vonnis van de Qorti Ċivili, Prim’Awla van 28 juni 2022 in de procedure betreffende voornoemde partijen te vernietigen en in te trekken, na

toewijzing van de door dezelfde verzoeker nomine aangevoerde middelen en verwerping van de vorderingen van verzoeker, met verwijzing van verweerder nomine in de kosten van beide procedures.”

- 11 Bij schriftelijke repliek van 26 augustus 2022 heeft verzoeker nomine betoogd dat de bestreden vonnissen correct zijn en moeten worden bevestigd, en dat bijgevolg het hoger beroep moet worden afgewezen en dat verzoeker moet worden verwezen in de kosten.
- 12 Op 1 september 2022 hebben SM en SP, in hun hoedanigheid van procesgevolmachtigden van de onbekende erfgenamen van BC, eveneens een memorie van antwoord ingediend, waarin zij aangeven met welke onderdelen van het vonnis, waartegen hoger beroep is ingesteld, zij het niet eens zijn en welke gronden zij daarvoor hebben.

Feiten

- 13 De belangrijkste feiten die voortvloeien uit het door partijen overgelegde bewijsmateriaal zijn de volgende:
 - (i) Verweerder BC is op 5 december 1974¹ in Libië geboren en was de vierde zoon van FG en verweerder CD;
 - (ii) Na zijn afstuderen aan de militaire academie² op 30 augustus 1998 trad hij in dienst van het Libische leger.³ Op 1 september 1999 werd hij bevorderd tot kapitein en enkele dagen later, bij een ander besluit, tot luitenant-kolonel.⁴ Formeel werden deze rangen aan BC verleend door buitenlandse presidenten tijdens een bezoek aan Libië ter gelegenheid van de viering van de Septemberrevolutie. Het waren echter daadwerkelijke bevorderingen in het Libische leger;⁵
 - (iii) Tussen 2003 en 2004 heeft BC een vennootschap op Malta opgericht onder de naam Mezen International Limited;⁶
 - (iv) De laatste soldij die verweerder BC van het Libische leger heeft ontvangen, bedroeg in september 2005⁷ 356 dinar;

¹ [...]

² [...]

³ [...]

⁴ [...]

⁵ [...]

⁶ [...]

(v) Volgens documenten die door het Libische leger zijn verstrekt, werd verweerder BC vanaf september/oktober 2005⁸ door *het Algemeen Volkscomité aangesteld als Nationaal Veiligheidsadviseur*⁹ en zou hij door het *Algemeen Volkscomité voor Financiën* zijn betaald;¹⁰

(vi) Op 17 augustus 2009 werd hij bevorderd in de rang van brigadegeneraal;¹¹

(vii) In zijn verklaring van 5 april 2019 heeft advocaat CK uiteengezet dat verweerder BC in 2009/2010 actief betrokken raakte bij de „Libische zakenwereld”.¹² Hij heeft aangevoerd dat BC vóór die tijd zaken deed en voor die doeleinden de wereld rondreisde en zulks niet als vertegenwoordiger van de Libische regering. Hij heeft benadrukt dat BC geen enkele functie binnen de regering bekleedde en dat zijn benoemingen in het leger geen bewijs van het tegendeel vormen, aangezien bijna elke Libische man bij het leger was ingelijfd;¹³

(viii) In zijn verklaring van 2 december 2019¹⁴ heeft advocaat CK verklaard dat hij een fout had gemaakt toen hij verklaarde dat verweerder BC tussen 2009 en 2010 in dienst was van de Libische regering.¹⁵ Hij heeft verklaard dat BC in de periode tussen 2006/2007 en begin 2010 de functie van nationaal veiligheidsadviseur bekleedde, maar vervolgens ontslag nam/ontslagen werd omdat hij ruzie had gekregen met zijn vader en vervolgens voor een maand naar Malta is gereisd. Voorts heeft hij verklaard dat de relatie tussen verweerder BC en zijn vader korte tijd later verbeterde, maar dat BC zijn taken als nationale veiligheidsadviseur nooit heeft hervat vanwege het uitbreken van de revolutie. Voorts heeft hij verklaard dat

„toen hij nationaal veiligheidsadviseur werd, niemand me vertelde dat hij in het leger zat. Iedereen zei dat hij in dienst was van de regering. Het was een politieke aanstelling. Nationale veiligheidsadviseur was

⁷ [...]

⁸ [...]

⁹ [...]

¹⁰ [...]

¹¹ [...]

¹² [...]

¹³ [...]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

geen militaire post [...] hij leefde het leven van een buitengewoon zakenman. Iedereen noemde hem doctor [...];¹⁶

(ix) Tijdens een kruisverhoor heeft LM, naar verluidt de echtgenoot van BC, tevens getuigd dat

„hij (BC) eind tweeduizend negen (2009) ontslag nam als nationaal veiligheidsadviseur. Na de vergadering van de Verenigde Naties ging hij met de leider naar New York, waar deze zijn beroemde en erg lange toespraak hield. Daarna had hij onenigheid met de premier, eind tweeduizend negen (2009), en bracht hij zijn tijd door met reizen. Hij ging ook naar Mekka omdat hij zichzelf probeerde te vinden en zich vredig wilde voelen. Hij was erg verdrietig omdat hij geen plaats had in de regering [...];”¹⁷

„[...] vervolgens begon in tweeduizend elf (2011) in februari de opstand en is hij vertrokken om zijn land te beschermen.”¹⁸

(x) De verwerende vennootschap Capital Resources Limited werd opgericht op 28 juni 2010 en had „BC”, aangewezen met paspoortnummer [...],¹⁹ als enig directeur, aandeelhouder, wettelijk en gerechtelijk vertegenwoordiger en secretaris;

(xi) In een brief van accountant SJ aan de Bank of Valletta werd verklaard dat

„de enige aandeelhouder/directeur/secretaris van Mezen International Ltd - origineel Libisch paspoort [...] – dezelfde persoon is als de enige aandeelhouder/directeur/secretaris van de nieuwe onderneming Capital Resources Ltd - Libisch paspoort [...].”

(xii) Dezelfde accountant heeft verklaard dat alle activa van Mezen Ltd zijn overgedragen aan de vennootschap Capital Resources Limited;²⁰

(xiii) Mezen International Ltd had de volgende bankrekeningen bij de Bank of Valletta:

(a) een rekening in euro (EUR) ²¹ die op 30 juni 2010 werd afgesloten met een saldo van 55 629 914,01 EUR.²² Dit waren gelden

¹⁶ [...]

¹⁷ [...]

¹⁸ [...]

¹⁹ [...]

²⁰ [...]

²¹ [...]

die door Mezen International Limited van september 2006 tot eind juni 2010 waren gestort.²³ De eerste bijschrijving op de rekening was een betaling van bijna twee miljoen EUR door „Holding Libya Co”.²⁴ In de daaropvolgende jaren was er nauwelijks enige activiteit op deze rekening tot december 2009 toen een overschrijving van 1 111 111 EUR – „National Security Co [...] betaling ter zake van consultancydiensten” plaatsvond.²⁵ Dezelfde rekening werd gecrediteerd door betalingen van een aantal andere ondernemingen ter vereffening van facturen en door aanzienlijke stortingen (27 000 000 EUR²⁶ + 9 902 800 EUR²⁷ + 7 517 000 EUR²⁸) afkomstig van „Moncada”;

(b) een *spaarrekening* in Britse ponden (GBP)²⁹ die op 30 juni 2010 werd afgesloten met een saldo van 3 006 936,92 GBP.³⁰ Deze gelden waren gestort door Mezen International Limited van oktober 2010 tot eind juni 2010. Het grootste deel van dit saldo (dat wil zeggen 3 000 000 GBP) is afkomstig van „Che Guevara Insurance Claim / Lead Yacht Underwrites”. Het overige deel bestaat uit rente;

(c) een *lopende rekening* in Amerikaanse dollar (USD)³¹ waarvan op 30 juni 2020 het volledige saldo van 21 440 606,54 USD³² werd opgenomen, een bedrag dat Mezen International Limited had gestort van mei 2002 tot eind juni 2010³³ onder meer bestaande uit aanzienlijke stortingen (4 500 000 USD + 398 195 USD) van „Moncada Ltd”.³⁴ Nadat het saldo van 21 440 606,54 USD was

22 [...]

23 [...]

24 [...]

25 [...]

26 [...]

27 [...]

28 [...]

29 [...]

30 [...]

31 [...]

32 [...]

33 [...]

34 [...]

opgenomen, werd een bedrag van 5 000 000 USD op deze rekening gestort, maar hetzelfde bedrag werd dezelfde dag weer opgenomen;³⁵

(d) een *spaarrekening* in euro (EUR)³⁶ waarvan op 29 september 2010 een bedrag van 2 994 877,53 EUR³⁷ is opgenomen. Deze rekening is nog geopend maar is leeg;

(e) een *spaarrekening* in Amerikaanse dollar (USD)³⁸ die op 6 april 2009 is afgesloten met een saldo van 57 273,71 USD;³⁹

(f) een *vaste rekening* in Amerikaanse dollar (USD)⁴⁰ die in juli 2010 is afgesloten nadat een bedrag van 12 441 663,62 USD was opgenomen;⁴¹

(g) een *zakelijke lening* van 5 500 000 EUR, die in april 2010⁴² werd verstrekt en in februari 2011 volledig werd terugbetaald.⁴³

(xiv) Vertegenwoordigers van de Bank of Valletta hebben bevestigd⁴⁴ dat de verwerende vennootschap Capital Resources Limited zes (6) bankrekeningen bij genoemde bank aanhoudt, te weten:

(a) een *spaarrekening* met de naam „Capital Resources Account Visa Gold”, geopend op 18 juni 2010 en nog steeds geopend met een saldo van 122 770,10 EUR.⁴⁵ Dit betreft gelden die voorheen het tegoed vormden op een Gold Card die op 30 juni 2010 op naam van NP werd uitgegeven, maar op 20 februari 2011 als verloren werd aangemerkt zonder heruitgifte;⁴⁶

35 [...]

36 [...]

37 [...]

38 [...]

39 [...]

40 [...]

41 [...]

42 [...]

43 [...]

44 [...]

45 [...]

46 [...]

(b) een *spaarrekening* met de naam „Capital Resources Visa Platinum Account”, geopend op 18 juni 2010 en nog steeds openstaand met een saldo van 84 781,98 EUR.⁴⁷ Dit betreft gelden die voorheen als *tegoed* stonden op een *Platinum Card*, uitgegeven op 30 juni 2010 op naam van NP en gesloten op 28 februari 2011;⁴⁸

(c) een *spaarrekening* in Britse ponden (GBP), geopend op 28 juni 2010, waarop op 30 juni 2010 een bedrag van 3 006 936,92 GBP⁴⁹ werd gestort. Deze rekening is nog steeds open en heeft een saldo van 3 015 992,98 GBP;⁵⁰

(d) een *spaarrekening* in Amerikaanse dollar (USD), geopend op 28 juni 2010⁵¹ en waarop op 30 juni 2010 een bedrag van 21 440 606,54 USD is gestort. Deze rekening is nog steeds geopend en heeft een saldo van 38 750 920,21 USD;⁵²

(e) een *spaarrekening* in euro (EUR), geopend op 28 juni 2010, waarop op 30 juni 2010 een bedrag van 55 629 914,01 EUR⁵³ is gestort. Deze rekening is nog steeds geopend en heeft een saldo van 56 327 144,31 EUR;⁵⁴ en

(f) een *rekening voor een zakelijke lening*, geopend op 12 augustus 2010 en afgesloten op 28 februari 2011 waarop nooit transacties hebben plaatsgevonden.

(xv) De vertegenwoordiger van de Bank of Valletta heeft bevestigd geen rekening bij de Bank of Valletta persoonlijk op naam van verweerder BC te hebben gevonden;⁵⁵

(xvi) Uit het dossier blijkt dat BC op 20 oktober 2011 is vermoord.⁵⁶ Volgens HI, die heeft getuigd namens het Libische ministerie van Defensie, was BC gekleed als soldaat toen hij werd neergeschoten;⁵⁷

⁴⁷ [...]

⁴⁸ [...]

⁴⁹ [...]

⁵⁰ [...]

⁵¹ [...]

⁵² [...]

⁵³ [...]

⁵⁴ [...]

⁵⁵ [...]

(xvii) Bij resolutie 1970 van de Verenigde Naties uit 2011 werd onder meer een reisverbod tegen BC uitgevaardigd en werden zijn tegoeden bevroren.⁵⁸ Een vertegenwoordiger van de Sanctions Monitoring Board van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Malta heeft verklaard dat de betreffende tegoeden bestonden uit de verwerende vennootschap Capital Resources Limited;⁵⁹

(xviii) In 2012 heeft de regering van de Staat Libië actie ondernomen, teneinde fondsen, financiële activa en andere economische middelen die op onwettige wijze waren verkregen of in bezit waren van personen die direct of indirect verbonden waren met de leiders van het voormalige Libische regime op te sporen en terug te vorderen;

(xix) De onderhavige procedure is ingeleid op 17 september 2014. Uit het bewijsmateriaal blijkt dat in Libië geen gerechtelijke procedure is ingeleid met betrekking tot de claim van de Staat Libië.

Motivering van de prejudiciële verwijzing

- 14 Ten gronde heeft de Qorti Ċivili, Prim'Awla zijn beslissing gebaseerd op twee Libische wetten: wet nr. 10 van 2002 (de zuiveringswet) [OMISSIS] en wet nr. 3 van 1986 (*From where have you got this?*)⁶⁰ [OMISSIS].

Wet nr. 3 van 1986

- 15 Wet nr. 3 van 1986⁶¹ werd aangenomen vóór de zuiveringswet. Ingevolge de preambule ervan werd deze wet in aanmerking genomen toen het Algemene Volkscongres in 2002 de zuiveringswet aannam.⁶² Wet nr. 3 van 1986 betreft onwettig verkregen voordeel of voordelen onder andere verkregen uit „(1) [...] *bevoorrechting, bedreiging, schending van de wet, misbruik van functie, positie of invloed, dan wel uit onbekende bron of oorzaak of niet in verhouding staande tot de wettige financiële middelen van de betrokkene*”.
- 16 De artikelen 1 tot en met 3 van die wet omschrijven de strafbare feiten. In artikel 4 zijn vervolgens de overeenkomstige straffen neergelegd. Artikel 5 omschrijft

⁵⁶ [...]

⁵⁷ [...]

⁵⁸ [...]

⁵⁹ [...]

⁶⁰ Volgens de Engelse vertaling in het dossier is dit de titel van wet nr. 3 van 1986.

⁶¹ [...]

⁶² [...]

eveneens de strafbare feiten en legt de daarvoor geldende straf vast. Artikel 6 bepaalt vervolgens:

„De rechter beveelt de teruggave van fondsen waarvan bewezen is dat ze op onwettige wijze zijn verkregen en de schatkist kan aanspraak maken op deze fondsen die worden geïnd met de administratieve middelen die zijn voorgeschreven voor de inning van openbare fondsen.”

Wet nr. 10 van 2002 (zuiveringswet)⁶³

- 17 Wet nr. 10 van 2002 heeft tot doel ervoor te zorgen dat overheidsfunctionarissen en werknemers in staatsdienst, met inbegrip van „de leden van de gewapende arm van de natie”, hun positie niet gebruiken/misbruiken om onwettig voordeel te verkrijgen uit overheidsfondsen.

- 18 Artikel 6 van die wet luidt:

„Gelden of beloningen worden aangemerkt als diefstal of onwettig verkregen voordeel, indien verkregen door een van de bovengenoemde personen die zijn onderworpen aan de bepalingen van deze wet, ongeacht of deze voor henzelf of voor anderen zijn verkregen, door middel van misbruik van hun positie of misbruik van hun autoriteit, dan wel door bevoorrechting, bedreiging of beïnvloeding, hetzij direct of indirect, of indien als winst behaald door valutahandel of handel in basisproducten of andere economische activiteiten die wettelijk verboden zijn. Elke vermogensaanwas blijkend uit het vermogensoverzicht na het verkrijgen van een ambt of positie wordt beschouwd als diefstal en onwettig verkregen voordeel wanneer deze vermogensaanwas niet in verhouding staat tot een van de bovengenoemde bronnen van de betrokkene of die van diens echtgenoot of minderjarige kinderen en TEN AANZIEN WAARVAN hij de wettigheid niet kan bewijzen. Gelden of materieel voordeel worden beschouwd als diefstal of onwettig verkregen voordeel indien verkregen in de zin van bovengenoemde bepalingen van de wet.”

- 19 Iedereen die onder de zuiveringswet valt, moet binnen de voorgeschreven termijnen een vermogensoverzicht indienen voor zichzelf, zijn echtgenoot en minderjarige kinderen. Dit vermogensoverzicht wordt onderzocht door de „zuiveringscommissies” die ook klachten over onwettig verkregen voordeel moeten onderzoeken, verder onderzoek moeten doen en uiteindelijk een verslag moeten opstellen over de resultaten van het onderzoek, de ondernomen actie en de gronden daarvoor (artikelen 7 en 8).
- 20 Ingevolge artikel 9 moet de commissie bij een vermoeden van onwettig verkregen voordeel of het achterhouden van informatie de zaak voor verder onderzoek en actie doorverwijzen naar het openbaar ministerie. In dit verband bepaalt artikel 12 het volgende:

⁶³ [...]

„Het openbaar ministerie kan ter fine van een onherroepelijk veroordeling tot teruggave verzoeken om in het civiele deel van de rechtszaak tevens de echtgenoot en de kinderen of ieder andere te betrekken die volgens het openbaar ministerie voordeel hebben gehad bij het onwettig verkregen voordeel. De teruggave van de gelden is gelijk aan het bedrag van het onwettig verkregen voordeel. Het openbaar ministerie kan verzoeken de procedure mede te doen uitstrekken tot personen die met de beschuldigde hebben samengewerkt bij het verkrijgen van het wederrechtelijk voordeel of die hebben samengespannen om de opbrengsten van het wederrechtelijk voordeel te verbergen. Bij een veroordeling tot teruggave worden alle betrokken partijen betrokken.”

- 21 Het staat buiten kijf dat, overeenkomstig de zuiveringswet, de hoofdprocedure tegen de beschuldigde strafrechtelijk van aard is (zie ook de artikelen 14, 18, 23, 24, 25, 26 en 27). Door zijn overlijden kan uiteraard geen strafvervolgning tegen BC worden ingesteld. Intussen heeft verzoeker nomine op Malta een civiele procedure ingeleid en hierbij Libisch recht als grondslag voor de vordering aanvoert. Voor de Staat Libië heeft de onderhavige procedure uiteindelijk tot doel de tegoeden terug te krijgen die BC heeft gestort op een bankrekening op Malta op naam van een vennootschap naar het recht van Malta waarvan BC aandeelhouder was, zijnde tegoeden die BC volgens de Staat Libië onwettig en in strijd met het Libische recht heeft verkregen. Verzoeker nomine verzoekt de Maltese rechterlijke instanties om toepassing van voornoemde wetten van de Staat Libië, die volgens verzoekers nomine strafrechtelijk van aard zijn.

- 22 Artikel 11, lid 3, van de zuiveringswet luidt:

„Overlijden is geen beletsel voor de teruggave van de gelden die door onwettig verkregen voordeel zijn verkregen, ook wanneer deze gelden aan de erfgenamen zijn overgegaan, indien de teruggave is vastgesteld bij vonnis van de Volksrechtbank.”

- 23 Geen van de partijen heeft een juridisch opmerkingen gemaakt over de uitlegging die moet worden gegeven aan de wetten van de Staat Libië.

- 24 Verordening nr. 864/2007 (Rome II) regelt het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen. Artikel 1 luidt:

„1. Deze verordening is, in de gevallen waarin tussen de rechtsstelsels van verschillende landen moet worden gekozen, van toepassing op niet-contractuele verbintenissen in burgerlijke en in handelszaken. Zij is in het bijzonder niet van toepassing op fiscale zaken, douanezaken en administratiefrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat wegens een handeling of nalaten in de uitoefening van het openbaar gezag (acta jure imperii).”

- 25 Om te beginnen moet worden nagegaan of verordening nr. 864/2007 van toepassing is op de onderhavige zaak, dat wil zeggen of het gaat om een

burgerlijke of handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, van deze verordening dan wel om een administratiefrechtelijke zaak. Hierbij gaat het om de uitlegging van het Unierecht.

- 26 De Qorti tal-Appell ziet – na de raadslieden van beide partijen te hebben verzocht hun opmerkingen betreffende de noodzaak van een prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie van de Europese Unie toe te lichten – geen overtuigende argumenten tegen de noodzaak van een verwijzing. Verzoeker nomine heeft, om te beginnen, laten weten dat indien de Qorti tal-Appell van oordeel is dat een prejudiciële verwijzing inderdaad noodzakelijk is, deze rechterlijke instantie dienovereenkomstig dient te handelen en, voorts, geen verdere opmerkingen te hebben.

Prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Bijgevolg beslist de Qorti tal-Appell om het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Omvat het begrip „burgerlijke en [...] handelszaken” in artikel 1 van verordening nr. 864/2007 een vordering zoals die welke de Staat Libië krachtens voornoemde wetten heeft ingesteld om de op Malta aanwezige vermogensbestanddelen van de overleden BC terug te vorderen?
2. Omvat de in artikel 1 van verordening nr. 864/2007 bedoelde uitzondering betreffende administratiefrechtelijke zaken een vordering zoals die welke de Staat Libië krachtens voornoemde wetten heeft ingesteld om op Malta aanwezige vermogensbestanddelen van de overleden BC terug te vorderen?
3. Indien wordt vastgesteld dat verordening nr. 864/2007 van toepassing is op het onderhavige geval, wat is dan het onderscheid tussen de verbintenis uit onrechtmatige daad (artikel 4, lid 1, van de verordening) en de ongerechtvaardigde verrijking uit onrechtmatige daad (artikel 10, lid 1, van de verordening) in een geval als het onderhavige?

[...]